

Eurooppa-neuvosto 18.–19. helmikuuta 2016 – päätelmät muuttoliikkeestä

II. MUUTTOLIIKE

4. EU:ta kohdanneessa muuttoliikekriisissä tavoitteena on oltava muuttovirtojen nopea tyrehtyttäminen, EU:n ulkorajojen suojaaminen, laittoman muuttoliikkeen vähentäminen ja Schengen-alueen eheyden turvaaminen. Osana kokonaisvaltaista lähestymistapaa Eurooppa-neuvosto antoi puheenjohtajavaltion ja komission yksityiskohtaisten raporttien perusteella arvionsa joulukuussa hyväksytyjen suuntaviivojen täytäntöönpanon tilanteesta.

5. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Naton päätökseen osallistua tiedustelu-, seuranta- ja valvontatoimiin, jotka koskevat Egeanmerellä tapahtuvia laittomia rajanylityksiä, ja pyytää kaikkia Naton jäseniä tukemaan tätä toimintaa aktiivisesti. EU:n ja erityisesti Frontexin olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä Naton kanssa.

6. EU:n ja Turkin toimintasuunnitelman täysimääräinen ja ripeä täytäntöönpano on edelleen ensisijaisen tärkeää muuttovirtojen tyrehtyttämiseksi ja ihmiskauppias- ja salakuljettajaverkostojen torjumiseksi. Turkki on toteuttanut toimintasuunnitelman täytäntöönpanemiseksi toimia, jotka liittyvät erityisesti Syyrian pakolaisten pääsyyn Turkin työmarkkinoille ja tiedon jakamiseen EU:n kanssa. Turkista Kreikkaan saapuvat muuttajavirrat ovat kuitenkin edelleen aivan liian suuria. Turkista EU:hun laittomasti tulevien määrää on vähennettävä huomattavasti ja pysyvästi. Tämä edellyttää päättäväisiä lisätoimia myös Turkin puolelta, jotta varmistetaan toimintasuunnitelman tehokas täytäntöönpano. Eurooppa-neuvosto on tässä suhteessa tyytyväinen Turkin-pakolaisavun koordinoituvallineesta aikaansaatuun yhteisymmärrykseen ja pyytää komissiota ja jäsenvaltioita panemaan ensisijaiset hankkeet nopeasti täytäntöön. Se pitää myönteisenä myös Turkin kanssa toteutettavan vapaaehtoisen humanitaarisen maahanpääsyn ohjelman valmistelussa tapahtunutta edistymistä.

7. Lisäksi:

a) Suhteissa asianomaisiin kolmansiin maihin EU:n ja jäsenvaltioiden on annettava täysi tukensa kattaville ja räätälöidyille kannustinpaketeille, joita ollaan parhaillaan laatimassa tietyille maille tehokkaan palauttamisen ja takaisinoton varmistamiseksi. Eurooppa-neuvosto pyytää myös komissiota, korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita seuraamaan tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa muuttovirtoja, ja puuttumaan niihin.

b) Vallettan huippukokouksen, erityisesti 16 ensisijaisesta toimesta sovitun luettelon, täytäntöönpanoa ja operatiivisia jatkotoimia olisi jatkettava ja nopeutettava.

c) Syyrian pakolaisille ja Syyrian naapurimaille olisi edelleen annettava humanitaarista apua. Tämä on kiireellistä toimintaa vaativa globaali vastuu. Eurooppa-neuvosto panee tässä yhteydessä myönteisesti merkille Lontoossa 4. helmikuuta Syyrian ja sen lähialueiden tukemiseksi pidetyn konferenssin tulokset ja pyytää komissiota, jäsenvaltioita ja kaikkia muita tuenantajamaita panemaan sitoumuksensa nopeasti täytäntöön.

d) Pitkään jatkuneet laittomat muuttovirrat Länsi-Balkanin reitillä ovat edelleen vakava huolenaihe, joka edellyttää lisää yhteisiä toimia ja perusteettoman läpikulun sallivan menettelyn ja reitin varrella esiintyvien koordinoimattomien toimenpiteiden lopettamista ottaen huomioon humanitaariset seuraukset muuttovirtojen kohteena olevissa jäsenvaltioissa. On myös tärkeää seurata edelleen valppaasti muiden reittien mahdollista kehitystä, jotta yhteisiin toimiin voidaan ryhtyä nopeasti.

e) Neuvosto hyväksyi suosituksen 12. helmikuuta 2016. On tärkeää palauttaa yhteistoimin Schengen-alueen normaali toiminta antaen samalla vaikeassa tilanteessa oleville jäsenvaltioille täyttä tukea. Meidän on päästävä takaisin tilanteeseen, jossa kaikki Schengen-alueen jäsenet soveltavat täysimääräisesti Schengenin rajasäännöstöä ja epäävät ulkorajoilla maahantulon sellaisilta kolmansien maiden kansalaisilta, jotka eivät täytä maahantulon edellytyksiä tai jotka eivät ole tehneet turvapaikkahakemusta,

vaikka heillä olisi ollut siihen tilaisuus, ottaen kuitenkin huomioon merirajoista johtuvat erityisvaatimukset ja panemalla myös täytäntöön EU:n ja Turkin agendan.

f) Järjestelykeskusten perustamista ja toimivuutta ollaan EU:n avustuksella vähitellen parantamassa tunnistamisen, rekisteröinnin, sormenjälkien ottamisen, henkilöiden turvatarkastusten sekä matkustusasiakirjojen osalta. Vielä on kuitenkin paljon tehtävää etenkin, jotta järjestelykeskuksista saadaan täysin toimivia, jotta voidaan varmistaa kaikkien maahan tulijoiden 100-prosenttinen tunnistaminen ja rekisteröinti (mukaan lukien järjestelmälliset turvatarkastukset EU:n tietokannoista, erityisesti Schengenin tietojärjestelmästä, EU:n oikeudessa vaaditun mukaisesti), toteuttaa sisäisten siirtojen prosessi kaikilta osin, estää laittomien muuttajien ja turvapaikanhakijoiden edelleen liikkuminen ja tarjota riittävät vastaanottotilat muuttajien majoittamiseksi inhimillisissä oloissa siksi aikaa kun heidän tilannettaan selvitetään. Turvapaikanhakijoilla ei ole oikeutta valita jäsenvaltiota, josta he hakevat turvapaikkaa.

g) Muuttajien humanitaarinen tilanne Länsi-Balkanin reitin varrella edellyttää kiireellistä toimintaa, ja sen helpottamiseksi on käytettävä kaikkia EU:n ja jäsenvaltioiden saatavilla olevia keinoja. Eurooppa-neuvosto katsoo, että tätä varten EU:lle on nyt annettava valmiudet toimittaa humanitaarista apua EU:n sisällä yhteistyössä UNHCR:n kaltaisten järjestöjen kanssa niiden maiden tukemiseksi, joissa on suuria määriä pakolaisia ja muuttajia, hyödyntäen EU:n humanitaarisesta avusta ja pelastuspalveluasioista vastaavan yksikön kokemusta. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission aikomukseen esittää konkreettisia ehdotuksia mahdollisimman pian.

h) Kaikki viime joulukuussa sovitut toimet, kuten siirtopäätökset ja toimenpiteet palauttamisen ja takaisinoton varmistamiseksi, olisi pantava nopeasti täytäntöön. Euroopan raja- ja rannikkovartiostoa koskevan ehdotuksen käsittelyä olisi vauhditettava, jotta siitä päästäisiin poliittiseen yhteisymmärrykseen Alankomaiden puheenjohtajakaudella ja jotta uusi järjestelmä saataisiin toimivaksi mahdollisimman nopeasti.

i) Eurooppa-neuvosto kehottaa Euroopan investointipankkia pohtimaan yhdessä komission kanssa nopeasti sitä, miten se voisi tukea EU:n toteuttamia toimia.

8. Joulukuussa hyväksytty kokonaisvaltainen strategia voi tuottaa tulosta vain, jos sen kaikkia osia toteutetaan yhteisesti ja jos toimielimet ja jäsenvaltiot toimivat yhteistuumin ja täysin koordinoitusti. Samanaikaisesti on edistytävä EU:n nykyisen toimintakehyksen parantamisessa, jotta varmistetaan inhimillinen ja tehokas turvapaikkapolitiikka. Tätä varten tänään käydyn perusteellisen keskustelun jälkeen tehostetaan valmistelutoimia kattavan vuoropuhelun mahdollistamiseksi seuraavassa Eurooppa-neuvostossa, jossa on hyväksyttävä uusia suuntaviivoja ja tehtävä valintoja lopullisemman arvioinnin perusteella.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press